vel sic: ad Deus n, detrat quo ad speciem: gō nec quo ad individuaōe. 3°: voluntas, n, versatur 𝔇ca amore in coi adat odiu in coi: gō versatur 𝔇ta. talē amore V.

Ad 1us ditquō arg: libere eligit amore A, pre odiō, aut carēa amoris 𝔇do, amore A, pre amore B, C. 𝔇da, nō et coq. Ad 2s ditquo maiq: individuaō A B C. 𝔇do; individuaō sola, l, nō. l. sub ditquo: idenfatur adqte nō; inadqte 𝔇do, et 𝔇sla miāe, nō coq: unde 𝔇stat ad aliud entimema.

Posterea arguts retorquetur 𝔇 a P. Vasquio, 1a: quā creāra se detrat quo ad speciem: unde etiā se detrahit quo ad individuaōem, propterea que detraō ad hanc, n, provenit ā circumstanciis, vel proveniet etiā ab illis, detraō quo ad speciem. Iterum ex P. Iurnō 𝔇siis premissis, potest nau utraque coā, mutat enim supoōne. Ad 3s, ditquo coeq: 𝔇ca talē amore detrandus in individuus ab ipsa volunte nō; detrandus ā Deo; sub ditquo: poñe nō; nave 𝔇do.

Arō, V: licet voluntas n 𝔇pscat gradus remissionis et inteōnis amoris; 1a Nos se detrat ad maiq, l, miūs amore: gō licet, n, 𝔇pscat amore individua, intra eands inteōs potest e detrare quo ad individuq. 2°. sola ponitas obtiņamatur, n, aium individuaō: gō n, sequitur. gd ipse 𝔇pscatur. 3°: s. Deus, intra eands inteōe amoris V.g. ut quatuor, naret voluntti 𝔇currq ad alium amore, præter A, voluntas libere prefeeret amore A, sue carēq; ad in tali casu, n 𝔇pscet A, individuuq amoris: gō atque 𝔇pnioe 𝔇da.

Ad argutu nō coq, 𝔇 patuq est, gd licet, voluntas n, 𝔇pscat expresse aliquā gradus accedat maiōris, l, minitas, 𝔇pscit tam, saltem in 𝔇tuo maiōis et miūōs amoris, qa sufficit ut maiq, preferat miūi: unde potest nau, supotq antis, si loquatur adēe de quacumque 𝔇pnioe; at vero voluntas nullomodo 𝔇pscit practice, qonam sit individuus A, et qonq individuus B, licet, aliunde poit speculare 𝔇pscere individuus A, n, ēē individuus B.

Ad 2s, nō coq, licet enim n, ametur individuaō, debet 𝔇gnoscere ut libere eligatur. Ad 3s ditquo maiq: preferet amore A, sue carēq prelatione tendente in amore A, detrāte nō, tendente in amore A, rage sumptu 𝔇do: in tali casu, voluntas, si loquendo preferet amore A, q.a tunc, preferret amore que poset ponere, et propter 𝔇currq ad alios amores, solus poset ponere amore A, hoc aium eset ex pte rerq, ipsa vero voluntas nesciaet an idq amor eset A, aut B 𝔇da.

Demu observa V: gd licet, intlus detratur ab albedine V.g. ad 𝔇pnioq albedinis, n, detratur ad 𝔇pnioq A, pre B. 2°, gd si Angeli, et aiā separata 𝔇pscant suos 𝔇pnioq A, pre B. 2, gd si Angeli, et aiā separata 𝔇pscant suos actus solo nuro distos, poterunt unu preferre alteri, ut tenent plures, cu P. Hono. 3°: q.a detraō Dei, quo ad individuq differt ā phica predetraōe, præter alia, V, q.a hec est qlitas phica; illa vero est divinus decretu. 2°, q.a ut 𝔇horte fatentur, hec n, se tenet ex pte actus 2i, ex pte viūq se habet illa. 3°, q.a hec est caālitas phica, solius Dei caālitē creare precedens; illa vero, n, est caālitas, sd purq 𝔇plementu poē prime ut media actioe simul procedente ā Deo et creāra, predat hoc potus individuq quq aliud.

DISPUTAŌ V.a DE CAUSIS, MATERIALI, formali, finali, et exemplari.

Sectio I.a de causa materiali.

Cum de subtu, sive spirituale, sive maāli, dependeat à quo fit aliquid, dicatur caā finalis, laū patet hic huq maāl. est, que subtu spirituale n, e. Unde atulget, gd aiā raīs, et Angeli, sunt caā maālis, suaru proprietatu et operaōn. Definit Aris, caam maālē, cap. 3° textu 𝔇. ex qua fit aliquid cu insit, idest, subtu ex quo fit aliquid, gd ipsi ut media receptione inhereat, et hinc claris defini potest sic: quq caāt ut subtu.

Caā maālis talis, ē, et 2ū 𝔇poti, gd per suā existentiā 𝔇stitut, et 2ū fīe et unioīs quas eductioē caāt: respectu 𝔇poti est caā maālis incā

seu ipsius ɔstura, solus que inadǽte dista ab efectu: 2ᵘ fꝛe, ee vnionis, est caā maālis exēa, ab ipsis que 2ᵢ, adǽte dista. Caālitas caæ maālis 2ᵘ ɔpoti, est vnio, q. hęc est exercitiu' 2ᵘ cuius ɔstuit in actu 2ᵒ ɔpotum, et tale exercitium debet ee eius caālitas.

Respectu v.ᵒ fꝛe et vnionis eius caālitas est, passio et receptio, qua ipsas recipit, et sustentat, quæ passio est 2ᵢ, actio agentis educentis fꝛe et vnionis, quin ex inde inferatur denoīaᵢ agens à tali actione caā passiva, q. fꝛa denoīat x.ᵃ capacitem subti; agens v.ᵒ n̄, est capax talis denoīaōis.

Ex his fluit 1ᵒ, qd caā maālis neque respectu ɔpoti, neque 2ᵘ fꝛe et vnionis est propriè caā, q. neque in illud, neque in has influit aliqid agendo per actionē emanantē à sua virtute, qd strictè loquendo, est ee propriè caā, qd quę solus ɔpetit caā efienti, nihilominus respectu ɔpoti, est propriè ɔstutivum. potest quę dici, illius caā late, qtenus, slt, per sui exhibitionē ɔpoto dat ee.

Siliter, si caā sumatur late pro eo qd præcedit immeāte ad efectum, n̄, est pura ɔditio, qualiter, n̄, ē, maā, à qua, tanquā à subto presupposito, dependet ɔduo fꝛe, potest caā maālis dici strictè caā 2ᵘ fꝛe, et vnionis; cęterum hoc inteligendum de caā maāli, respectu fꝛe maālis; n̄, v.ᵒ, 2ᵘ spiālis, respectu cuius, solus dicetur caā moralis.

Fluit 2ᵒ, qd etiā dispōnes præparantes maā ad recipiendā fꝛā reducuntur ad genus caæ maālis qtenus, slt, se habent ex pte maæ; qtenus v.ᵒ sua exigeā movent Deus ad ɔducendā fꝛā, dicuntur caā eficiens moralis. Fluit 3ᵒ: qd Deus, n̄, potest supplere caæ maālis in genere caæ maālis, q. recipere et sustentare fꝛā arguit, caæ maālis mutuā eperfici per suā fꝛā, qd Deo repugnat. Potest tām Deus illius munus gerere in pꝛē caæ efientis, ɔservando per creaōē fꝛā maālē: quę admodum ɔservat accidea in Eucharistia, et ecce in quo sensu venit inteligendum actioma illud: Deus se solo potest facere qid, qid potest mediis caāu 2ᵢˢ: per hęc enim, facere, significatur Deus ɔferai modo, nempe in pꝛē caæ eficientis posse illarum vices supplere.

Sectio IIᵃ. de causa formali.

Caā fꝛālis sic defivit Arles: raō ipsius qd qid erat ee rei. hoc est: raō detrativa ɔpoti ad specię. clarius tām sic potest defire: entas inǽpleta, raāe sua ordinata vt media vnione sui ad subtum ɔstuat totum. Dupx est caā fꝛālis, alia inēa, quę slt, media vnione sui ad subtum, caāt efectum à se, n̄, adǽte distum; ad hanc reducitur illa, quę absque vnione sui ad subtum ɔstuit totum: sic amor ɔstuit obiectum amatum, propriè tām, loquendo hęc, n̄, est caā fꝛālis. Alia est exēa, quę media vnione sui ad subtum caāt efectum à se adǽte distum: sic frigus 1.ᵒ vnitum subto, caāt expulsionē caloris à se adǽte distā. Duplex est efectus caæ fꝛālis, alius fꝛālis 1.ᵒ et pōvus, alius 2ᵘˢ et nārius, quos iā explicui, disp. 3ᵃ lib. 1. sec. 4ᵃ. §. Noto 6ᵒ, vbi etiā ɔstat qua raōe efectus fꝛālis 1. nec divinitus potest impedire; potest aūm 2ᵘˢ.

Insuper, hic oportet notare 1ᵒ, qd lct, dicatur fꝛa aliq. n̄, tribuere subto, suum efectum fꝛālem, hoc n̄, ita inteligendum ē, vt fꝛa, semel vnita subto, n̄, ɔstuat totum: sd ita vt n̄, tribuat subto suā denoīaōē, propter ipsius subti incapacitem: sic casu quo, visio vnireretur lapidi ɔstueret illum subtum habens visionē, n̄, tām denoīaret illum videntē, q. lapis est incapax talis denoīaōis. 2ᵒ, qd caā fꝛālis, n̄, ē, propriè et rigorose caā 2ᵘ ɔpoti, propter raōēm datam in simili de caā maāli. 3ᵒ, qd immeāte caāt desitionē vnionis, fꝛe præcedentis, et meāte expulsionē talis fꝛe seu efectus 2ᵘˢ. 4ᵒ: qd hanc expulsionē, n̄, caāt eficienter, sd solus moraliter qtenus, slt, sua exigeā movet Deus, vt suspendat actionē ɔservativā, tum fꝛe, tum vnionis præcedentis. 5ᵒ: qd caālitas qua caā fꝛālis, caāt suum efectum fꝛālem 1. ē vnio ipsius in subto, q. hęc vnio est exercitium ipsius cuius in actu 2ᵒ ɔstuit totum: cęterum q. ipsa vnio est etiā (vt diximus) caālitas caæ maālis respectu ɔpoti,

debet notari 6°: qd eadem vnio, qtenus est caalitas cas maalis vnitque mag cu fra, apellatur maalisatio; et qtenus est caalitas, cas fralis, vnit que fra cu maa, ditur infrao: huiusmodi aum fralites, n, disputuntur ...

7°: qd caalitas cas fralis, respectu efectus 2daii est divinus decretus, quo Deus motus ab exigea fre nove, decernit suspendere Ocursus Oservativus fre antique. Ostat q. caalitas 2da expulsione fre antique, debet ee, id medio quo tribuitur cas frali expulsio: sd prise poto eo decreto, tribuitur cas frali, expulsio fre antique: pp.

Ostat mir, precipue q. caalitas hec, nequit adhuc de poa abata, stare sine expulsione fre; potest aum stare sine illa infrao, fre nove, quandoquidem supernaaliter Oiungi posunt in eods subto, fra ignis et ligni v.g. Item potest Deus n, intuitu ignis, sd ob aliud motivus cesare a Oseraoe ligni, et tunc daretur, infrao ignis, Oiuncta cum expulsione ligni, quin hec caaretur ab illa: pp cu hec infrao n, sit talis caalitas, aliunde que, n deter aliud in quo ponenda sit, stabit in decreto Dei.

Sd diligenter observa, qd, lct, alibi dixerim caalitas fre, iu efectus 2daii ee careas Oservaoi fre antique, hoc inteligi debet de carea illata, que est prefatus decretus. Item, si placuerit potest etia facile sustinere huiusmodi caalitas stare in vnioe fre nove, non sola, sd vt Onotante pdictus decretus, qd eisdem fere raobus, alegatis pro solo decreto potest evinci.

Tande inquires, an et quomodo introduo fre nove, sit prior expulsione fre antique? Resolvo cu coi, qd vtraque accidit in eodem insti reali. Introduo aum est prior naa expulsione. Ostat resolutio, q. si introduo fre eset prior tempore expulsione alterius, hec que fieret in insti subsequenti ad introduoe, existerent simul due fre in eadem maa.

Si vero expulsio fieret in insti anti ad introduoe, maa in aliquo insti eset sine fra. Preterea, fra introducta est caa maalis expulsionis antique: si quidem Deus ad illius exigea decernit illa non Oservari: sd ois caa est prior naa suo efectu: pp. Hinc clarius liquet inteligea illius axiomatis: introduo vnius est expulsio alterius, de quo dictus est alibi: ig vero, que Oa hanc Oclusioe posunt opponi.

Argumenta, solbuntur.

Arg. 1°. pro priori ad introduoe fre nove inteligitur expulsio antique: pp. Obt ant 1°: pro priori ad introduoe fre ignis v.g. debet inteligi, carea, ois impedimenti ad ipsa; sd fra ligni est impedimentus ad fra ignis: pp pro priori ad fra ignis debet inteligi carea fre ligni. 2°: pro illo priori, inteligitur ultima dispo ad igne: pp deficit vlma dispo ad lignus: sunt ee, inter se incompatibiles; sd nequit deficere vlma dispo ad lignus quin fra ligni, inteligatur expulsa: pp. 3°: pro illo signo, raoe vlme dispoonis ad igne, maa est detrata ad illus et n, est detrata ad fra ligni: pp hec inteligitur expulsa. 4°: nequit vnus corpus occupare locu alterius, quin prior naa expelatur aliud corpus: pp pariter de fris. Ostat ans: antecedenter occupari locus: pp. ingrediens per fenestras ipsa aperit, aliter enim, quando aer ingrediens per fenestra, ... diceretur, prius aerem fuisse ingresus, que apertus fenestra, qd dismat.

Ng ans: ad 1°s pbaoe distquo maior: carea ois impedimenti aufferibilis per introduoe fre n; inaufferibilis per ipsa Oeo, et auferibilis per introduoe fre n; Ostat ig, fra antiqua, que est hac soluoe intla mir, n cogo. Ad 2us Oo anti, n impedimentus aufere, per introduoe nove. Ostat, qd ee, tales dispoones sint locus, que pbaoe inclusa, n Ovincitur, qd ee, tales dispoones sint incompatibiles, solus pbat, n, posse Oiungi, pro eodem insti reali; n, vero qd pro signo vlme dispoonis ad igne debeat inteligi carea vlme dispoonis ad ligni.

Et ratio (quę notari debet, pro solvendis aliis, hac eadem equivocatione laborantibus) est, quia pro priori naturę ad introductionem formę, solum intelligitur, quod est causa, vel complementum causę; carentia vero, ultima dispositio ad formam antiquam, neque est causa, neque est complementum causę ad introducendam formam; pro illo igitur priori naturę, praescinditur à tali carentia, quod est, nunc pro illo priori, non intelligi; licet pro instanti reali detur.

Hinc ad 3um, distinguo 2am partem antis, non est detracta priore negatio; praecisive, concedo, sit, pro eo signo praescinditur à carentia formę, distinguo, et nego cons. Ad 4um nego ante, et distinguo probationem: diceretur prius, prioritate naturę aerem fuisse impressum, concedo; prius prioritate temporis nego: hec igitur propositio: prius impeditur aer, quam aperiatur fenestra; dissonat, quia sonat prioritatem temporis, in rigore autem, dissonare non debet, quia apertio fenestrę est effectus impressionis aeris, licet, utraque accidat in eodem instanti reali.

Arg. 2o: formę pugnant inter se: ergo sibi mutuo resistunt: ergo coexistunt in eodem instanti reali, et nequit dari, mutua duorum resistentia, sine ipsorum coexistentia. 2o, vel forma, nova, expellit formam antiquam quando hęc est, vel quando non est: si quando est: ergo expellens et expellenda simul existunt: si quando non est: ergo eam non expellit, sed postquam accedit, invenit iam expulsam. 3o: quamvis finis sit prior intentione naturę, est posterior in executione; sed introductio formę novę est finis naturę, et expulsio antiquę est medium: ergo.

Ad 1um distinguo ante: pugnant idest, non compatiuntur distinguo; pugnant idest, facie ad faciem dimicant nego, et utramque cons. Formę pugnant inter se, non, concedo dimicant singulari certamine; sed per modum fugę, concedo una, se se subducit, à presentia alterius: unde hęc pugna, potius debet appellari repugnantia. Ad 2um, distinguo 2am partem dilemmatis; quando non est existente distinguo; quando non est presuppositive seu anter nego et sequela ex hac parte deducta.

Ipsum incipere esse, formę novę, est incipere non esse formę antiquę: unde forma nova expellit antiquam, quando hęc non est existente, quia tunc desinit esse, cum tamen antea fuerit. Ad 3um distinguo maiorem: est posterior respectu mediorum antecedentium ad consecutionem finis distinguo; respectu aliorum subsequentium nego, et nego minorem: expulsio esse, non est medium, sed effectus subsequentius et possibile medio definis, vel ea distinctio, est medium subsequens et possibile medio consecutione ipse finis distinguo; est medium antecedens, nego et cons.

Sectio IIIa. de causa finali.

Communis cum Aristotele sententia causam finalem sic definit: id cuius gratia cętera fiunt: idest, propter se intenditur, et propter cuius consecutionem apponuntur media. Dividitur 1o, finis, in finem cuius, sive cuius gratia et est bonum quod obtinere cupimus. In finem cui, et est persona cui hoc bonum desideramus, et in finem quo, et est ipsa possessio boni desiderati, sive constituitur ex fine cuius et cui desiderato. v.g. per studium honorem Joanni. Honor est finis cuius, Joannes finis cui, et studium medium quo est obtinendus honor, est finis quo. Dividitur 2o in objectivum et formalem. 1us est, bonum quod intendimus v.g. Deus possidendus. 2us est, ipsa ratio, qua ipsum bonum est possidendum v.g. visio beata, qua possidetur Deus.— 3o, in finem operis et operantis. 1us ad quem ex natura sua ordinatur res v.g. studium ad scientiam. 2us est, quem operans, sibi stricte proponit v.g. dignitas respectu studii. 4o, in finem ultimum, qui ad aliud, non ordinatur; et in non ultimum, sive medium, qui ordinatur ad consecutionem alterius.— Ubi observa 1o, quod in hoc sensu etiam media dicuntur finis. 2o quod finis ultimus potest esse medium ad alium finem, non vero respectu intentionis ipsum procurantis ut finem, sed tamen alterius: sic sanitas quę ab ęgroto intenditur ut finis ultimus, ordinatur à Medico ad finem acquirendi nummos. 3o, quod ratio finis stricte solum reperitur in fine cuius et quo. Ratio est quia finis proprie loquendo solum est quod intenditur per media: dum enim desidero honorem v.g. Petro non applico media ad asequendum Petrum qui est finis cui, sed honorem